

HARÖ-NYTT

Information till medlemmarna i Harö-Hasselö Intresseförening

En medlem har ordet:

**Åh, vad jag
längtar till
skärgården...**

– Tänk att få gå på morgonpromenad (med en husse eller matte som inte har bråttom) på slingrande stigar genom daggvätt gräs och blåbärsris... Tassa över mjuk vitmossa. Det är skönt för asfaltströtta tassar. Nosa upp ett spår efter ett rådjur eller kanske en räv. Tur att jag är kopplad! Vilka dofter...

– Tänk att få följa med på utflykt med snipan Märta, blicka ut över kobbar och skär och den blå horisonten. Låta den varma havsluften rufsa om min päls.

För att inte tala om alla läckerheter jag blir bjuden på, bara för att jag råkat lägga mig ner på samma solmadrass tätt bredvid någon givmild flockmedlem. (Nåja, det är nog ingen tillfällighet). Äggsmörgås, rulltårta och hallongrottor är försvinnande gott en solig dag på skäret!

– Och på den årliga turen till Möja kondis (ibland händer det faktiskt *flera* gånger) står nybakade wienerbröd på menyn.

Utanför vardagsrumsfönstret smattrar regnet och de sista löven har fallit till marken. Det är nästan snö i luften.

Men snart, SNART är det sommar igen..

Ture Steiner ■

PS

Jag är 84 hundår och min matte Maria hjälpte mig med datorn...
DS

Horstensleden ett hot mot Harös stränder

Sjöfartsverket och Stockholms Hamnars arbete på att få till stånd en ny farled söder om Harö fortsätter. Horstensleden har nu lett så långt att man i augusti genomförde s k utökad samråd.

Klart står att cirka 300.000 kbm berg måste sprängas söder om Harö för att den planerade nya farleden

skall bli verklighet. Klart är också att det på flera ställen på södra Harö och på norra Eknö är hög erosionsbenägenhet och att stränderna hotas, att det blir ökat buller vid farleden, att de marina ekosystemen liksom fågelliv, fiskar, däggdjur och fiskeverksamhet påverkas negativt.

Förre gången farleden var aktuell (den hette då Rödskobbsleden) lade

Forts på sid 2

Skarpö och Vaxö sköter båttrafiken till julhelgen

Vår speciella vinterbåt Skarpö kommer tillbaka och tar tillsammans med Vaxö hand om båttrafiken på Hasselö, Harö och Hagede från 17 december till 6 januari.

Helgtrafiken blir i år synnerligen omfattande: Vaxö går måndag–fredag en morgontur från Stavsnäs redan 06.55 och är framme i Hagede 07.55. Måndag, onsdag och fredag går Skarpö sedan från Stavsnäs 09.00 och är i Hagede 10.35. Vaxö går

samma tur tisdag, torsdag men är framme redan 10.05. Måndag–torsdag går Vaxö från Stavsnäs 17.50 och är i Hagede 18.55.

På fredagar går Vaxö också en tur 14.40 och är i Hagede 15.45. Kvällsturen på fredagar går Skarpö från Stavsnäs 18.30 och är i Hagede 20.00. Lördagar går Skarpö två turer från Stavsnäs, 9.00–10.30 och 15.00–16.30, och på söndagar också två turer från Stavsnäs, 10.35–12.05 och 15.40–16.40.

Forts på sid 2

Fort från sid 1:

Skarpö och Vaxö...

Från Hagede går Vaxö en morgontur måndag-fredag 07.55-08.40. Skarpö går måndag och onsdag 15.50-17.10 medan Vaxö går tisdag och torsdag 16.00-17.10. Fredagar går Skarpö 12.10-13.40 och Vaxö 15.50-17.00. Lördagar går Skarpö tre turer: 07.10-08.40, 10.40-12.10 och 16.40-18.10. Söndagar slutligen går Skarpö två turer från Hagede: 13.35-15.05 och 16.40-18.10.

Julafton och nyårsafton körs lördagsturer med ett par undantag. Också juldagen ställs ett par turer in. Vid is kan ny tidtabell komma att tillämpas, meddelar W-bolaget.

Gunnar Svensson ■

Forts från sid 1:

Horstensleden...

Värmdö kommun in sitt veto och bygget stoppades. Nu har lagändringar gjort att en kommun inte kan lägga in veto - nu gäller i stället s k miljöprövning.

Motståndet mot farleden är emellertid kompakt, nu som då. Vi följer utvecklingen...

GS ■

Farligt avfall vid Hagede brygga

■ Sedan snart ett år ligger ett antal blybatterier och några målarburkar vid Hagede brygga intill den plats där grovsoporna lades upp i våras. Någon eller några har tydligen trott att batterier och färgburkar är att betrakta som grovsopor och därför lagt dem vid bryggan.

Så icke. Batterier och färgrester är *farligt avfall* och kan *inte* lämnas som grovsopor. De skall i stället lämnas till återvinningscentralerna (Möja, Svartsö och Sandhamn), men de kan också lämnas till besinstationerna Preem i Stavsnäs, Statoil vid Djuröbron och OK/Q8 i Gustavsberg.

53:e årsmötet med Intresseföreningen

Som vanligt var Harö skola fullsatt när Harö-Hasselö Intresseförening höll årsmöte söndagen den 8 juli 2001. 40 medlemmar hade kommit till föreningens 53:e årsmöte. Och som vanligt var det förstås vackert väder!

Elsie Edlund, mångårig styrelseledamot och vice ordförande i föreningen hade undanbett sig återval. Hon ville ta "time out" och beviljades detta, om än med viss tvekan. Till hennes efterträdare valdes Per-Arne Molin, som liksom Elsie kommer från Harö.

I övrigt kan noteras att ordföranden Lasse Östlund omvaldes. Omvalda ledamöter på två år blev Maria Steiner, Barbro Clauson och Håkan Sjögren och nyvald på två år blev alltså Per-Arne Molin. Erik Lindström, Staffan Norlander, Pelle Niring, Gunnar Svensson och Maj-Britt Pihl har alla ett år kvar som styrelseledamöter.

Till revisorer omvaldes Lena Ekecrantz och Sigvard Hultgren med Inga Maj Knutson som suppleant. Valberedning består av Göran Östlund (sammankallande), Lennart Mattsson och Klas Edlund.

TRE FÖRSLAG BIFÖLLS

Årsmötet tillstyrkte styrelsens tre förslag:

1) Erik Lindström och Håkan Sjögren får i uppdrag att ordna ny avbäring på Hasselö brygga då Skegagummit tjänat ut.

2) Belysningen vid Harö och Hagede bryggor skall flyttas så att lampbyte kan ske också av icke-specialister (armaturerna sitter idag på höga stolpar).

3) En skoterramp skall byggas in vid Harö brygga.

SMÅBÅTSBRYGGA VID HARÖ

I en motion värdade ett antal Lisslöbor om att få bygga en brygga för roddbåtar i anslutning till Harö brygga. Styrelsen hade tillstyrkt motionen förutsatt att de som skall använda småbåtsbryggan starkt bidrar till finansieringen, att projektledare utses bland intressenterna, att nödvändiga kontakter med markägarna tas och att intressenterna svarar för framtida underhåll. Årsmötet

Per-Arne Molin valdes till ny styrelseledamot efter Elsie Edlund.

beslutade i enlighet med styrelsens förslag och till projektledare utsågs Barbro Eriksson, Lisslö.

Medlemsavgiften är oförändrat 100 kronor för vuxna medlemmar och 25 kronor för ungdomar upp till 20 år.

På årsmötet rapporterades om Kulturföreningen Harö Byviks verksamhet, om Sjöfartsverkets och Stockholms Hamnars nya projekt Horstensleden (f d Rödkobbsleden som dykt upp under nytt namn), samt om den karta över föreningens område som tagits fram i föreningens regi av Gunnar Svensson. Kartan är datorframställd och kommer kontinuerligt att uppdateras. Under sommaren har ett hundratal exemplar sålts, priset är 20 kronor. Kartan har bl a sålts i Harö Livs och av styrelseledamöterna.

Årsmötet avslutades med att ordföranden avtackade avgående Elsie Edlund med blommor och bok. Efter mötet blev det som vanligt kaffe på "kyrkbacken".

Gunnar Svensson ■

Fågellivet kring Harö

Två unga fågelskådare, bröderna Per och Mikael Åsberg sommarboende på Harö skriver i den här artikeln om fågellivet i Haröområdet.

Haröområdet är tack vare sitt läge och sin mångfald av biotoper, mycket rikt på fågel. Året runt finns det fågel att se, men det är oftast olika arter beroende på årstid. Närmare 40 arter stannar i området året runt, alla dessa lever och häckar utan att knappt röra sig utanför reviret, t.ex. *kungsfågel*, *skata*, sex arter *mesar* och *större hackspett* m.m.

FLYTTNING ÅRET RUNT

Flyttningen (sträcket) pågår året runt, när de sista fåglarna sträcker mot sin häckningsplats, t.ex. *rosenfink* och *biwråk*, har de första börjat sträcka tillbaka till vinterkvarteren, t.ex. *småspov* och *kärrensäppa*.

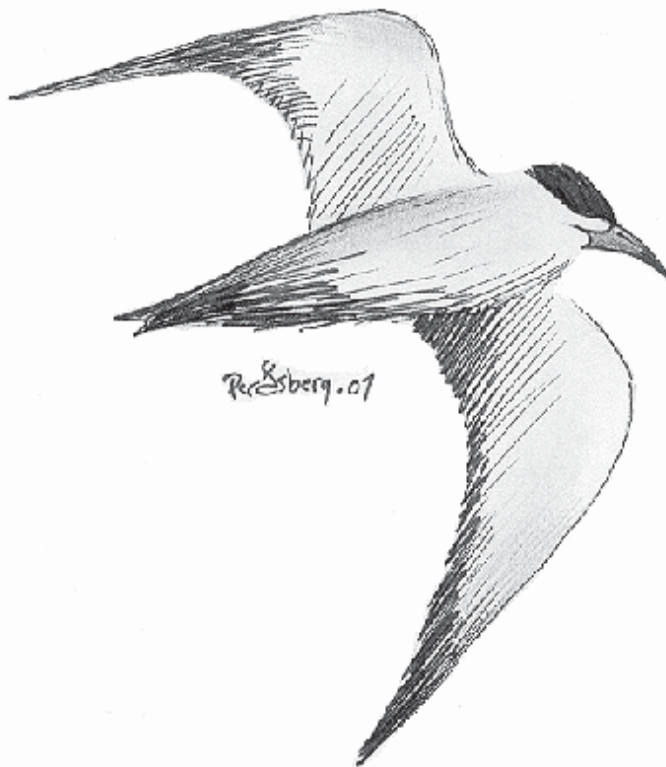
Redan i mitten av februari (vid mildvinter) kommer det en del tidiga vårfåglar till vår del av Sverige, t.ex. *tofsvipa*, *sånglärka*, *stare* och *skogsduva*. Men de är inte de alla första fåglarna, en del av de marina arterna sträcker året runt, t.ex. *gräsand*, *storskarv* och *gråtrut*.

Från slutet av april till början av oktober är vadarsträcket i gång, den huvudsakliga sträckerperioden är från mitten av juli till mitten av augusti. Under vadarperioden kan man se t.ex. *rödbena* och *ljungpipare* sträcka lågt över Rödkobbsfjärden och på Kanholmsfjärden förekommer ett väldigt stort vårsträck av *storspov*.

Till skillnad från många arter väljer t.ex. *ängspiplärkan* att ta olika "sträckvägar" höst och vår. På hösten sträcker många över vårt område, men på våren föredrar de att sträcka över fastlandet, *sånglärkan* gör tvärtom.

De vanligaste sträckande arterna är: *storskarv*, *ejder*, *kärrensäppa*, *storspov*, *ringduva*, *sånglärka*, *ängspiplärka*, *bofink* och *gulspurv*.

Redan i slutet av februari, då gran och tallkottarna har som störst frösättning, börjar de första fåglarna att häcka, det är de två arterna *korsnäbb*: större- och mindre korsnäbb. De arter som häckar sist av alla är *vigg* och *småskrake*, de är klara med

häckningen i slutet av juli. Allra senast är *morkulla*, som kan ha ungar långt in i september, och *berguv* som tar hand om sina ungar t.o.m. oktober.

FEM HAVSÖRNARI!

Har ni tänkt på hur ofta man sett *havsörn* i år, det är faktiskt fem olika individer som besöker oss. Det rör sig om två gamla fåglar och tre yngre.

De äldre kännetecknas av vita stjärtspetsar (det tar fem år att utveckla den kompletta fjäderdräkten).

HUSSVALA OCH LADUSVALA

I Sverige finns det tre arter av svalor, *hussvala*, *ladusvala* och *backsvala*. *Tornseglaren* eller *tornsvalan* som den också kallas är ingen svala utan tillhör familjen seglare. *Backsvalan* är endast tillfälligt observerad i Haröområdet, men de övriga två häckar här. Den största skillnaden mellan *hus-* och *ladusvalan* är längden på stjärtspröten, se bilden till höger.

112 ARTER HÄCKAR HÄR

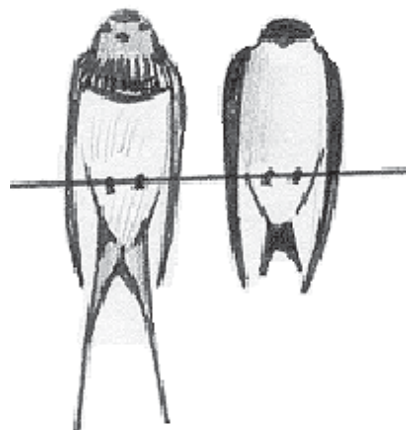
112 arter (troligen) häckar inom Haröområdet (t.o.m. år 2001), vilket är väldigt bra. Vi har en hel del ovanliga häckfåglar för att vara en skärgårdsmiljö, t.ex. *större strandpipare*, *skräntärna*, *berguv*, *sparvuggla*, *kornknarr*, *nattskärna*, *göktyta*, *siddensvans*, *sommargylling*, *svart rödsjärt*, *såvsångare*, *gräshopp-*

Skräntärnan (Sterna caspia), *kungen* bland *tärnor*. I vår del av *skärgården* häckar endast 2-3 par årligen. I Sverige finns det endast cirka 500 par.

sångare, *bergfink* och *rosenfink*. (Flera av dessa har bara häckat vid ett tillfälle).

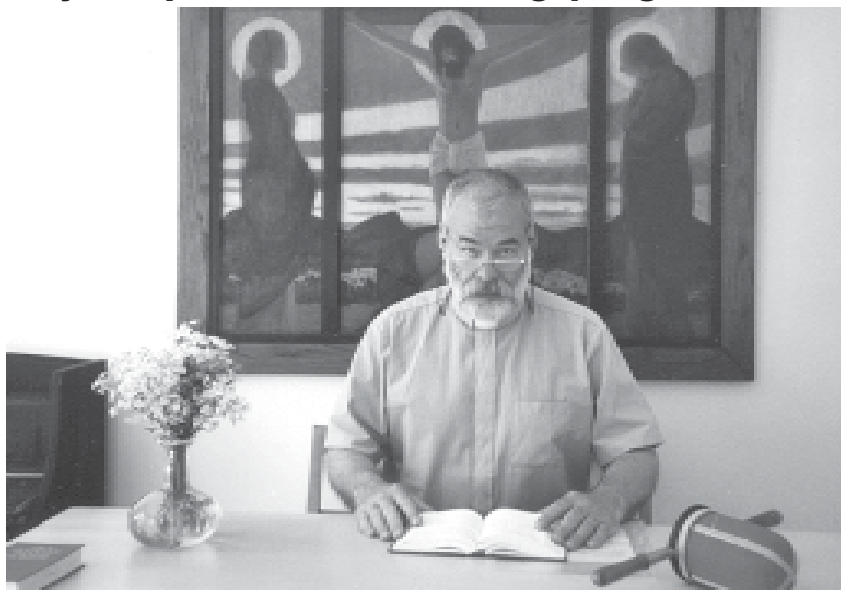
Totalt har 219 arter observerats i Haröområdet (t.o.m. 7 oktober 2001), vilket är mycket bra.

Text: Mikael Åsberg
Bild: Per Åsberg

Ladusvala (Hirundo rustica) och *hussvala (Delichon urbica)*

Kyrka på Harö annandag pingst

Harö skola är sedan många år tillbaka kyrka annandag pingst. I år kom Lars Strid, kyrkoherde i Djurö församling, tillsammans med familj och Djuröbor för att fira gudstjänst tillsammans med en skara Haröbor. Gudstjänsten avslutades med minnesord och klockringning över Vera Westerberg. Styrelsen vill i det

här sammanhanget tacka Agneta Tesch som valt att föreslå släkt och vänner att ge bidrag till Harö-Hasselö Intresseförening till minne av sina bortgångna föräldrar, Hasse och Birgitta Jansson.

Föreningen

- Harö-Hasselö Intresseförening äger och förvaltar bryggorna vid Hasselö, Hagede och Harö med tillhörande vänthus, spänger och trappor.
- Föreningen skall verka för goda kommunikationer med allmänna färdmedel.
- Föreningen skall verka för god brand- och olycksfallsberedskap.
- Föreningen skall också värna om en god miljö.

HARÖ-NYTT

Distribueras till medlemmarna i Harö-Hasselö Intresseförening.

Redaktör

Gunnar Svensson

Telefon bostaden 08-26 54 61

Hagede 08-571 571 07

Mobiltelefon 070-766 27 34

E-post: gus.svensson@telia.com

Postadress:

Tunnlandsvägen 85, 168 36 Bromma

Harö-Nytt digitaltrycks hos:

Offset-Ekonomi Print, Bromma 2001

En påminnelse om årsavgiften

■ Nu är det dags igen för medlemsavgiften till Harö-Hasselö Intresseförening. Avgiften är 100 kronor per person och år och bara 25 kronor för medlemmar under 20 år. Självklart vill vi att alla i familjen skall vara medlemmar. För medlemsregistret – som du kan få ett exemplar av på årsmötet – ber vi dig på bifogade inbetalningskort anteckna alla personer som betalningen avser. Notera gärna även ändrade adresser och telefonnummer.

Det går också bra att lämna extra ekonomiskt bidrag – t ex om man bor där föreningen genom extra insatser förbättrat möjligheten att nå någon av våra tre ångbåtsbryggor.

Styrelsen

Här är styrelsen i Harö-Hasselö Intresseförening:

Ordf.	Lasse Östlund	Tel bostad 08-580 375 37 Hagede 08-571 570 42
V.ordf	Per-Arne Molin	Tel bostad 08-26 97 94 Harö 0733-48 23 79
Sekr.	Staffan Norlander	Tel bostad 08-429 88 50 Hasselö 08-571 551 64
Kassör	Per Niring	Tel bostad 08-644 80 35 Lisslö 08-571 571 20
Ledam.	Barbro Clauson	Tel bostad 08-30 48 04 Storö 08-571 570 06
	Maj-Britt Pihl	Tel bostad 08-642 48 82 Harö 08-571 570 82
	Maria Steiner	Tel bostad 08-742 61 08 Storö 0708-25 99 92
	Gunnar Svensson	Tel bostad 08-26 54 61 Hagede 08-571 571 07
	Bryggansvarig <u>Hagede:</u> Erik Lindström	Tel bostad 08-571 571 66
	Bryggansvarig <u>Harö:</u> Göte Lindström	Tel bostad 08-571 570 22
	Bryggansvarig <u>Hasselö:</u> Håkan Sjögren	Tel bostad 08-532 542 74 Hasselö 08-571 550 10
Revisorer	Sigvard Hultgren Lena Ekecrantz	Tel bostad 08-570 202 64 Tel Harö 08-571 571 21